

Vesnička

KVĚTEN 2026

Jak pomáhají
naše sociální
pracovnice

Těžká škola
života

SOS DĚTSKÉ
VESNIČKY

VESELÉ VELIKONOČNÍ KAMÍNKY

Velikonoce jsou o radosti, tvoření a společně stráveném čase. V našich dílničkách děti vyráběly, zdobily a užívaly si chvíle, kdy můžou jen být, tvořit a zažívat něco hezkého. Ty z Přerova se pustily do vyrábění veselých barevných kamínek s nejrůznějšími jarními motivy. Mezi nimi nechyběly veselé kytičky, kuřátka, ani zajíčkové. Už se těšíme zase za rok.

PŘÍVĚTIVÉ PROSTŘEDÍ PRO OHROŽENÉ DĚTI

V Karlových Varech v těchto dnech dokončujeme rekonstrukci rodinného domu s velkou zahradou, do které se v létě přestěhuje naše krizové centrum SOS Sluníčko. Děti, které za sebou mají mnohdy velmi traumatizující zážitky, tady najdou bezpečné útočiště, ve kterém si každý bude moci najít vlastní koutek. Jedním z dárců, kteří nám umožnili starý dům zrenovovat tak, aby vyhovoval potřebám ohrožených dětí, je Raiffeisen stavební spořitelna. Děkujeme!

Úvodní slovo

Milí přátelé,

jaro patří v našich službách k nejoblíbenějším obdobím, kdy pořádáme pro děti spoustu akcí: počínaje velikonočním tvořením a výzdobou, přes návštěvy farem se zvířátky až po delší výlety. Tyto aktivity jsou pro nás příležitostí poznat děti mimo jejich domácí prostředí, zjistit,

jak dokáží fungovat mezi vrstevníky a také navázat s nimi bližší vztah založený na důvěře. Pokud děti trápí něco přímo doma, s větší pravděpodobností se nám svěří na výletě než v pokojíčku s rodiči za dveřmi.

O tom, co všechno zahrnuje práce sociální pracovníce v SOS dětských vesničkách, se můžete dočíst uvnitř tohoto čísla časopisu. Já osobně považuji za nejdůležitější, že v našem týmu funguje vzájemná spolupráce, spolehlivost,

profesionální a zároveň lidský přístup. Jen tak je možné získat si důvěru dětí a jejich rodičů, která je klíčem k posunu a zlepšování nepříznivých situací v rodinách. Vážím si lidského a profesního nastavení kolegyň v našem pracovním týmu, vím z praxe, že to není samozřejmost.

V průběhu května a června nás budete moci potkat na kulturních i sportovních akcích po celé republice. Náš stánek najdete na Bezva Festu, sportovní nadšenci nás mohou podpořit charitativním během v rámci NN Prague Run. Více informací se dozvíte na následujících stránkách.

Přeji vám krásné slunečné dny a děkuji za vaši podporu!

Soňa Kolářová

Soňa Kolářová
Vedoucí sociální pracovníce, SOS Kompas Zábřeh

Vydavatel: SOS dětské vesničky, z.s., Strakonická 98, 159 00 Praha 5, IČ: 00407933. **Účet veřejné sbírky:** 211 757 409 / 0300, **účet pro naše dárcy:** 120 777 711 / 0300.

Redakce: Radana Košťáliková, Michaela Poláková. **Grafická úprava:** Martin Málek.

Uzávěrka: 15. 4. 2026. **Náklad:** 5 600 ks. **Vyrobila:** Česká mailingová společnost, s.r.o. **Výrobní cena:** 5,35 Kč. Vychází čtvrtletně. ISSN 1803-1730.

Jména dospělých osob a dětí, jejichž příběhy vám v časopise přinášíme, jsou z důvodu ochrany soukromí většinou změněna. Ilustrační fotografie, není-li uvedeno jinak, pocházejí z fotobanky SOS dětských vesniček nebo z veřejně dostupných zdrojů.

Potkejte se s námi na **BEZVA FEST**
Bezva Festu!!

23.5. Hradec Králové

13.6. Slavkov u Brna

6.6. Plzeň

20.6. Litoměřice

Přijďte se za námi podívat na náš stánek! Pro děti bude připravena výtvarná dílnička.

PODPOŘILI JSTE TERAPIE PRO DĚTI

V listopadovém čísle časopisu Vesnička jsme Vás prosili o podporu psychologické pomoci pro ohrožené děti. Jak od nás víte, traumatizované děti v naší péči potřebují terapeutické péče opravdu hodně, jen v loňském roce nás stála více než 1,5 milionu korun. Díky vašim příspěvkům z listopadové Vesničky jsme vybrali 812 tisíc Kč, je to tedy obrovská pomoc, moc děkujeme!

Martin a týden zázraků

„Bez Sašenky Martin neudělá ani krok. Musí přesně vědět, kde zrovna je, jestli odpočívá v batohu nebo hlídá postel. Sašenka je plyšák a pro Martina, který svět kolem sebe vnímá kvůli autismu často jako nesrozumitelný chaos, představuje kromě mámy jediný pevný bod.“

Tak sociální pracovnice Irena popisuje, jak náročná péče o Martina je. Upnutím se na plyšáčka to totiž teprve začíná. „Když jsme poprvé plánovali víkendový pobyt bez rodičů, s pěstounkou Irenou jsme hodiny rozebíraly každý detail. Co Martina rozruší? Jak ho zklidnit? Co ho zabaví?“ vzpomíná Irena. Víkendovka, tedy třídní výlet, byl prvním velkým testem.

VÝLET JAKO GENERÁLKA

Martin si moc užil návštěvu krápníkové jeskyně, která mu evokovala terapeutickou místnost, jež mu doma pomáhá k většímu klidu a koncentraci. Sašenka ho samozřejmě nejen do jeskyně doprovázela, ale nepřítomnost mámy Martin zvládl tak, že z toho měl sám ohromnou radost. Bylo na něm vidět, jak je na sebe pyšný, že to zvládá bez mamky, že se zapojil do většiny aktivit. Sám se ujišťoval, že je šikovný: Jsem už velký, dokážu spát bez mamky, jel jsem na víkendovku.

NEROZLUČNÁ DVOJKA

Víkendovka tedy dopadla na výbornou, přesto byl o dva měsíce později letní tábor pro Martina i jeho maminku velkou zkouškou, naštěstí úspěšnou. Zatímco si pěstounka po letech nepřetržité péče mohla vydechnout, Martin si na táboře našel dokonce kamarádku. Malá Dominika je sice mladší a běžně komunikuje jen se svými sestrami, ale s Martinem si porozuměli hrozně rychle a trávili spolu každou volnou chvíli. Martin už nebyl „ten jiný“, byl to prostě kluk, co má kromě plyšové i živou kamarádku. To, co je pro většinu dětí přirozené, byl pro Martina skoro zázrak.

Pobyt na běžném táboře je pro děti se specifickými potřebami nebo raným traumatem často nerealizovatelný. Změna prostředí, hluk a neznámé tváře u nich mohou vyvolat úzkost nebo agresi. Aby si i děti jako Martin mohly užít léto, potřebují individuální přístup, odborníka nebo někoho nesmírně zkušeného, kdo dokáže včas rozpoznat jejich neklid a poskytnout jim oporu: ještě větší, než to zvládne nerozlučný plyšový kamarád.

Každé zachráněné dítě je zázrak

Pan Antonín Bradáč se svojí ženou podporují SOS dětské vesničky už mnoho let. V roce 2013 svoji podporu významně navýšili a od té doby patří mezi naše nejvelkorysejší dárce. Vedle dobročinnosti mají ještě jeden veliký koníček – sbírají betlémy a mají jich ve svém domě úctyhodnou sbírku. Moc rádi jsme přijali pozvání na prohlídku a při té příležitosti si s nimi i popovídali.

Vzpomenete si ještě, proč jste před lety začal podporovat právě naši organizaci?

Věděl jsem o existenci SOS dětských vesniček už dávno, pamatoval jsem si ty úplné začátky. Na to, že stále existujete a pomáháte dětem, mě upozornila sbírka na Pražském hradě, u které tehdy stála Hradní stráž. Líbilo se mi, že jste klasická nezisková organizace, že máte dlouhou historii, byli jste pro mě důvěryhodní.

Tehdy jsme působili jen přímo ve třech SOS dětských vesničkách, pomáhali jsme jen pěstounským dětem. Od té doby se naše činnost hodně rozšířila, jak jste to vnímal?

Docela dlouho mi trvalo, než jsem se s tím ztotožnil, než jsem pochopil, co všechno vlastně děláte. Uvědomil jsem si, že v řadě oblastí přebíráte roli státu a že vaše pomoc je nenahraditelná.

V čem tedy dnes spatřujete hlavní význam naší činnosti?

Věřím, že každá koruna investovaná do dětí, které měly ztížený start do života, se vrátí v budoucnu společností mnohonásobně větší částkou. Tím, že alespoň z části dětí, kterým pomáháte, vyrostou dospělí, kteří budou schopni se o sebe postarat, budou pracovat, odvádět daně a nebudou závislí na sociálním systému, této společnosti obrovsky pomáháte.

To nás moc těší, i když takhle dlouhodobý vývoj u řady dětí, kterým pomáháme, nedokážeme vysledovat.

Já vím, že nedokážete vždy zabránit tomu, aby ty děti neskončily v dospělosti špatně, ale alespoň omezujete jejich počet. A to je velká pomoc. Když se povede z té spirály znevýhodnění vytáhnout byť i jen malou část dětí, když jim pomůžete dokončit vzdělání, vyučit se nebo dokonce udělat maturitu, to jsou zázraky.

Děkujeme! Nás těší i každé malé zlepšení situace dítěte, ale máte pravdu, že občas se podaří i opravdové zázraky.

Já si vážím toho, že dokážete zacílit tu pomoc tam, kde je to potřeba. Občas jsem zkusil pomáhat i napřímo, třeba platit obědy dítěti, jehož rodina byla bez prostředků, ale to byly spíš drobnosti. Líbí se mi, že dokážete identifikovat velké množství dětí, které opravdu potřebují pomoc. Kdybyste zanikli, spousta dětí by ztratila podporu.

Jako dům bez architekta

V době, kdy její vrstevníci řešili s čerstvě nabytou dospělostí studium, cestování nebo adrenalinové zážitky, si Kristýna podávala žádost o svěření svých dvou malých sourozenců do péče. Tříletá Ema a čtyřletý Tomáš měli stejnou mámu, která je po narození stejně jako Kristýnu odložila do ústavu.

S Jakubem, s kterým se potkali v „děčáku“, si Emu a Tomáška přibrali k vlastnímu miminku, přestože začínali od nuly: jako stavitel, který nemá k dispozici stavební plány.

STATIKA DŮVĚRY

„Když jsme s Kristýnou začínali spolupracovat, nejvíc mě fascinovala její intuice,“ vzpomíná sociální pracovnice z SOS dětských vesniček Ilona. „Neměla od koho odkoukat, jak se řeší ranní vypravování do školky nebo večerní rituály. Všechno se učila za pochodu, ale ukázalo se, že je rozený talent.“

S Kristýnou se soustředily hlavně na to, aby pro svoje sourozence nebyla jen přísným dozorcem, ale pořád i ségrou, která jim rozumí. „Hledaly jsme hranici mezi mateřskou péčí a sourozeneckou láskou. Kristýna se také musela naučit, že

má právo být unavená a že nemusí být dokonalá, aby byla dobrou mámou i opatrovnící,“ doplňuje pracovnice. Společně nastavovaly potřebný režim, ale bez ústavního chladu.

ZKOUŠKA PEVNOSTI

Kritické momenty přišly s dospíváním sourozenců. Ema i Tomáš si začali vybíjet svůj vztek na osudu na nejbližší osobě, tedy na Kristýně. „V té době jsme s Kristýnou hodně řešily její vlastní pocity viny. Měla pocit, že selhává, když se s ní sourozenci hádají. Musela jsem ji ujistit, že ty hádky jsou důkazem, že ve své roli obstála. Její sourozenci věděli, že jsou v bezpečí, že je Kristýna neodloží jako máma, proto si dovolili chovat se jako normální pubertáci,“ vysvětluje Ilona.

Trpělivost, podpořená Iloninou profesionalitou, se vyplatila. Obě děti dokončily školu a dnes stojí na vlastních nohách. Kristýna jim dokázala vytvořit domov, který sama neměla, dodnes se tu při rodinných oslavách všichni scházejí. A dokonce v sobě našla sílu postarat se i o mámu, která ji kdysi opustila. „Nezahořkla. Říká, že máma prostě neměla nikoho, kdo by jí pomohl tak, jako my pomáháme jí.“

Jak pomáhají naše sociální pracovníce?

Většina lidí má jen mlhavou představu o tom, co práce sociální pracovníce obnáší. V lepším případě si ji představují jako někoho, kdo nějak neurčitě pomáhá potřebným nebo kontroluje rodiny, v horším případě ji vidí jako legendární paní Zubatou z filmu Kolja. Realita je ale mnohem pestřejší,

alespoň v případě našich sociálních pracovníc. Často jsou jedinou oporou pro rodiny v těžkých situacích. Níže tedy shrnujeme, jak pomáhají dětem a jejich rodičům naše kolegyně v terénu.

PŘÍMÁ POMOC DĚTEM

- kontrola a podpora zdravého fyzického i psychického vývoje dítěte
- příprava na zvládnutí předškolního a školního vzdělávání
- pomoc se školní přípravou, pomoc při řešení problémů s učiteli, spolužáky, se šikanou apod.
- zpracování raného traumatu, terapeutická činnost, v případě potřeby zprostředkování odborné pomoci
- pomoc se zajištěním preventivní i akutní zdravotní péče, doprovod k lékaři aj.
- pomoc s vyhledáním zájmových kroužků, případně hledání možností jejich uhrazení
- nácvik finanční gramotnosti dětí
- volnočasové aktivity, tvořivé dílny, návštěvy divadel a dalších kulturních akcí, návštěvy farem či ZOO, sportovní utkání, příměstské tábory, víkendové výlety
- u dětí vyrůstajících v náhradní rodinné péči zprostředkování a asistovaný kontakt s biologickou rodinou
- využívání prvků arteterapie, zooterapie, zahradní terapie apod.

PODPORA RODIČŮ A NÁHRADNÍCH RODIČŮ

- podpora a nácvik rodičovského chování včetně vedení hospodaření a udržování domácnosti
- podpora a nácvik sociálních kompetencí v jednání na úřadech, školách, školských zařízeních
- pomoc při hledání zaměstnání, při řešení zadlužení či jiných ekonomických problémů, sestavení rodinného rozpočtu, rozvoj finanční gramotnosti
- pomoc při změně nevyhovujícího bydlení, při jednání s poskytovateli plynu, elektřiny a dalších služeb, případně s pronajímateli bytových jednotek
- pomoc s ukončením užívání návykových látek
- psychosociální pomoc, v případě potřeby zprostředkování odborné pomoci
- odborné vzdělávání pěstounů a dalších pečujících osob
- komplexní poradenství v oblasti náhradní rodinné péče

BĚH PRO DOBRU VĚC

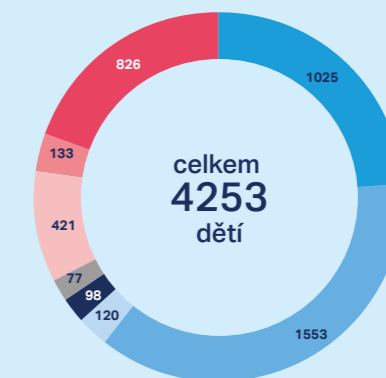
Přijďte si s dětmi zaběhat a podpořit SOS dětské vesničky! V sobotu 6. června se v rámci NN Prague Run závodů v pražské Stromovce uskuteční i charitativní tříkilometrový dětský závod pro naši organizaci. Nezapomeňte se zastavit u našeho stánku, rádi vás uvidíme!

VLAKEM DO MUZEA

S dětmi z našeho volnočasového centra v Bystřici pod Hostýnem jsme vyrazili vlakem do Muzea Valašska. Děti si tu vyzkoušely pečení perníčků, výrobu papíru i práci s knižkou a dozvěděly se spoustu zajímavostí o tom, jak se žilo dříve. Podobné aktivity jsou pro nás důležité nejen kvůli poznání, ale také jako podpora samostatnosti při cestování. Už teď se těšíme na další společný zážitek.

POČET PODPOŘENÝCH DĚTÍ

- Prevence odebrání dětí z rodiny – dlouhodobá
- Prevence odebrání dětí z rodiny – krátkodobá
- Dům na půl cesty
- Nizkoprahové zařízení pro děti
- Okamžitá pomoc dětem v krizi
- Vzdělávání o duševním zdraví
- Tréninkové bydlení pro ohrožené rodiny
- Podpora pěstounských rodin

OPRAVA: POMOHLI JSME VÍCE DĚTEM!

Tiskařský šotek nás při tvorbě minulého čísla časopisu trošku pozlobil a nechal v přehledu naší pomoci za loňský rok uprostřed kruhového grafu předložkové číslo. Omlouváme se a posíláme správný graf.

ODPOLEDNE BEZ DĚTÍ

V prostějovském Přístavu jsme letos Mezinárodní den žen oslavili společným odpolednem pro naše pěstounky. Časem, kdy mohly alespoň na chvíli vystoupit z každodenního shonu kolem dětí, vydechnout a prostě jen být spolu. Nebyly by to ale maminky, kdyby dokázaly sedět celé odpoledne nečinně: výsledkem společného času byly vedle zážitků také lahodné čokoládové pralinky.

Šťastné dětství

Digitální doba přináší rodičům nové výzvy

Dnešní děti vyrůstají ve světě, který se od dob dětství jejich rodičů zásadně proměnil. Mobilní telefony, tablety či počítače jsou přirozenou součástí jejich každodenního života. Rodiče školáků a teenagerů si často stěžují, že jejich děti tráví na telefonu příliš času. Mnohdy přitom své děti nevědomky k nadužívání technologií sami přivedli.

První kontakt s technologiemi přichází u řady dětí velmi brzy. Rodiče běžně půjčují telefon či tablet už batolatům, aby od nich měli chvíli pokoj. Barevná videa s rychle se střídajícími podněty dokáží dítě okamžitě zaujmout a zároveň v něm vytvářejí návyk na intenzivní stimulaci. To, co vypadá jako neškodná pomoc v náročných chvílích – v čekárně u lékaře, při cestování, ale i doma – se může postupně stát základem budoucí závislosti.

VIRTUÁLNÍ SVĚT NENÍ BEZPEČNÝ

O několik let později pak rodiče s obavami sledují, jak jejich děti tráví hodiny u počítačových her a na sociálních sítích. Digitální technologie sice přináší snadno dostupné informace i zábavu, ale také mnohá rizika. „Nejde jen o tlak na výkon, vzhled a srovnávání s ostatními na sociálních sítích, ale také o fakt, že v online prostředí často nevíme, kdo se s dětmi spojuje a s jakým záměrem,“ vysvětluje ředitelka SOS

dětských vesniček Jindra Šalátová. „Z praxe víme, že děti si vytvářejí virtuální vztahy, které mohou posilovat rizikové chování. V reálném světě rodiče obvykle vědí, s kým se jejich dítě stýká; v online prostoru tato kontrola často chybí“ dodává.

Nebezpečí pro děti mohou představovat i vrstevníci: kyberšikana (šikana prostřednictvím digitálních technologií) se běžně objevuje už mezi dětmi na prvním stupni základní školy. S rostoucím věkem jsou častěji zneužívány fotografie či videa, mnohdy různě upravená. Nově se objevuje i fenomén komunikace s umělou inteligencí, které děti mohou začít dávat přednost před nedokonalým reálným světem.

NEZASTUPITELNÁ ROLE RODIČŮ

Pokud necháme děti v bezbřehém oceánu internetu pohybovat zcela volně, možná se časem naučí dobře plavat, ale také se v něm mohou snadno utopit. Rodiče by proto měli být schopni nastavit dětem jasné hranice, a to nejen tím, že jim omezí čas trávený online. Zásadní je také s dětmi mluvit o tom, co na sítích sledují a s kým se baví. Vysvětlovat, jak se chovat bezpečně, jaké informace o sobě nikdy neprozrazovat cizím lidem, co nikdy nikomu neposílat. A jít jim příkladem tím, že sami netrávíme celé dny s telefonem v ruce.

Těžká škola života

Vyrůstání v rodině, kde se věci rozpadají pod rukama, přináší zvlášť dospívajícím dětem neustálý vnitřní konflikt a zmatek. Patnáctiletá Zuzka, která viděla doma jen prázdnou lednici a mámu, již i Zuzčini mladší sourozenci přerůstali přes hlavu, cítila vztek a stud.

„Nejdřív bylo potřeba Zuzce pomoci její pocity nejen pojmenovat, ale i pochopit,“ popisuje sociální pracovníce Hanka začátek dlouhé cesty. „To, co zpočátku vypadalo jako nenávisť, se brzy ukázalo být spíše pochybami o sobě: moji rodiče nestojí za nic a kvůli nim nestojím za nic ani já.“ Hanka pomohla Zuzce uvědomit, že hranice mezi dobrým a špatným rodičem není jen ve výsledku, ale také ve snaze. A snaha její mamince rozhodně nechyběla, jen na to prostě bez podpory partnera nestačila.

GRAMATIKA VZTEKU

Hanka ze všech sil pracovala na tom, aby Zuzka a výhledově i její tři sourozenci našli svou vlastní hodnotu nezávisle na tom, v jakých poměrech vyrůstají. Podpořila Zuzku v rozhodnutí odejít na školu s internátem: nebyl to útek, ale cesta za vlastní budoucností.

„V takové chvíli se většinou jasně ukáže, že v rodině sice chyběla spousta věcí, ale láska mezi nimi nebyla. Zuzka si totiž v novém prostředí rychle našla opěrné body, dobře věděla, kdo jí chce využít a kdo jí chce pomoci. Měla i jasně nastavené obecné hodnoty. Vybrala si obor sociální práce a vyloženě se v ní našla. Dítě, kterému by doma někdo ubližoval, by se nedokázalo tak dobře adaptovat.“

MATURITA Z ODPUŠTĚNÍ

Domů už se letošní maturantka nevrací s výčitkami. Z brigád si kupuje jídlo a vlastní oblečení, pomáhá mladším sourozencům s úkoly a komunikuje s úřady. „Vidím v ní neuvěřitelnou sílu. Strašně mě těší, že to, co mohlo dopadnout jako odstřižení se od svých blízkých a celoživotní křivda, možná i nenávisť, pokračuje nejlíp, jak to v dané situaci šlo.“

Rodina s námi spolupracuje dál, třeba u Zuzčiny sestry Amálky jsme se potýkali se záškoláctvím. Je ale vidět, že mladší sourozenci k Zuzce vzhlížejí a mají v ní pozitivní vzor, takže je práce s nimi mnohem jednodušší. Všichni jako by rozkvetli, to je oproti výchozímu stavu skoro zázrak.“

Staňte se pravidelným dárce SOS dětských vesniček

Pomozte nám zajistit plynulou a dlouhodobou pomoc ohroženým dětem, kdykoliv ji potřebují. **Založte si trvalý příkaz na účet 120 777 711/0300 s Vaším variabilním symbolem** na jakoukoli částku, která vyhovuje Vaším možnostem.

HLAVNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

V ROCE 2026 NAŠI ČINNOST PODPORUJÍ TYTO INSTITUTE

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Olomoucký kraj, Karlovarský kraj, Jihomoravský kraj, Středočeský kraj, Židlochovice, Magistrát města Karlovy Vary, Prostějov, Ivančice, Přerov, Aš, Zábřeh, Bystřice pod Hostýnem, Cheb, Zbýšov, Rosice.